

Diakoni- och ungdomsarbetets röst skall höras

Text Tuija Metsäaho

Gemensam=kraft-seminariet samlade kyrkans beslutsfattare och påverkare till diskussion om diakoni- och ungdomsarbetets framtid.

Bildtext:

Arja Lusa verksamhetsledaren för Kyrkans Ungdomsarbetsledares Förbund, biskop Tapio Luoma och Riitta Hiedanpää verksamhetsledare för Diakoniarbetarnas förbund. Alla talade vid seminariet.

På Runebergs dagen samlades ett femtiotal av kyrkans beslutsfattare, förtroendemän, ledare och ledande diakoniarbetare och ungdomsarbetsledare för att fundera på diakonins och ungdomsarbetets framtid.

Seminariet var en avslutning på ett gemensamt projekt för Akava, Kyrkans Ungdomsarbetsledares Förbund och Diakoniarbetarnas förbund. Målsättningen med projektet var att påverka två centrala frågor: bevarandet av tjänsterna för diakoni och ungdomsarbete och att ledningen för dessa hör till samma yrkesgrupper.

Seminariet öppnas av Akavas ordförande Sture Fjäder. Hen berättar att Akava för första gången har varit med och stött kyrkans verksamhet i samband med församlingsvalen på hösten.

– Själv ser jag kyrkan och dess arbete som betydelsefullt i samhället.

Akava stödde församlingsvalen under hösten genom att lyfta fram diakoni- och ungdomsarbetet på många olika sätt. Man stödde alldeles vanliga människors kandidatur i församlingsvalet och man uppmanade till att rösta.

Fjäder betonar att ifall kyrkan vill vara alla finländares kyrka bör man ha ett starkt barn-, ungdoms- och diakoniarbete.

– Dagens värderingar skriker efter detta arbete.

Kyrkan skall fatta stora avgörande beslut som hänför sig till strukturer och pengar. Fjäder önskar att besluten grundar sig på en värdegrund, så att kyrkans roll i framtiden skulle vara betydande.

Goda kontakter till staden eller klientens fördel? (ett fall)

Eija Miettinen från Vanda ha betraktat diakonin från huvudstadsregionens perspektiv. För ett par år sedan fick hon surt uppleva att man inte ser positivt på att någon tar sig an orättvisor.

Jag har varit fem månader pensionär och berättar om ett fall för två år sedan.

Vi diakoniarbetare i Vanda var frustrerade över att besluten om utkomststöd tog oskäligt lång tid. Allt flera kom och bad om ekonomiskt bidrag av diakonin.

Inga va de tidsgränser som fanns för beslut om utkomststör höll och människor måste vänta upp till sex veckor på beslut. Efter sommaren var situationen ännu värre, då tjänster för sådana som skötte behandlingen hade blivit obesatta. Aggressiva klienter började vara ännu mera aggressiva.

Vi anställda fatta beslut om att tala om vår oro. Vi sände ett brev till stadens och kyrkans beslutsfattare. För oss kändes det bra att vi fört saken framåt, vi kände att vi fått något till stånd. Socialarbetarna tackade oss för att vi lyfte fram deras svåra arbetssituation. I de svar i fick lovade man att ta i tu med saken.

Vår arbetsgivare sade dock att vi överträtt våra befogenheter. Samfällighetens direktör sade att vi fått till stånd en problematisk situation. Man borde ha diskuterat saken inom samfälligheten. Man övervägde att ge mig, och sju andra diakoniarbetare, en varning.

Staden föreslog att en arbetsgrupp bildas, i vilken man skulle fundera på frågor i anslutning till utkomststödet. Vi hade också riktigt givande möten. Man tog i bruk ett elektroniskt ansökningsförfarande, och allt började fungera.

Till slut frågar jag: Får en diakoniarbetare offentligt vara orolig för sina klienter? Vilket är viktigare: goda relationer till staden eller klienternas välmående?

En gulnäbb sammankallar en krisgrupp (ett fall)

Ungdomsarbetsledare Jani Heinineva från Toholampi ställdes inför en svår situation då han tvingades sammankalla en krisgrupp för närstående efter en trafikolycka där många ungdomar omkom.

År 2013 fick jag ordinarie anställning vid Toholampi församling och jag var ny i tjänsten. Jag träffar ca hundra unga i veckan och vi har en mångsidig verksamhet. Mitt ansikte och min person har blivit känd och också jag har lärt känna de unga.

I juli förra året uppstod en sorglig situation, då det var till stor fördel att jag kände gänget. Jag skulle fara på min lillasysters bröllop, men måste istället åka till platsen för en trafikolycka för att konstatera två konfirmanders död. Chefen för räddningsverket ringde och frågade om jag kunde samla någon form av grupp, eftersom man inte fick tag på någon annan. Det rådet jag fick vara att göra som jag finner det bäst. Jag gjorde som hjärtat bjöd.

Vi var två gulnäbbar som organiserade den dagen, prästen Sebastian och jag. Dessutom hade vi några frivilliga. Vi beslöt att ta emot alla som kom till prästgården.

Nästa dag hölls en sorgeandakt. För de unga arrangerades ett eget tillfälle på vår vind. Diskussionen fortsatte de följande veckorna. De övriga hade inte ännu kommit till arbetet. Vi hade en grupp och enskilda samtal. Facebook sjöng, telefonen ringde, textmeddelanden regnade ner. Bland det dummaste jag gjorde var att beskydda de anhöriga från media.

Vid stod inför en situation som man inte talade om i skolan. Det frågades: Vad skulle vi gjort utan dig? Vem tar hand om de unga om ingen ungdomsledare finns? I en akutsituation håller inga förhandsplaner. Vi reagerade på 45 minuter och fick en krisgrupp samlad. De unga behöver anställda som känner till deras värld, som kallar dem till sig och går till dem.

De professionella får tala

I paneldiskussionen tar man i tu med diakoni-och ungdomsarbetets framtid i förändrade strukturer. Saken diskuterades under ledning av konferencier Marketta Mattila. De som satt i panelen var diakonissan Eija Miettinen, expert Mika Nurmi, ungdomsarbetsledare Jani Heinineva och diakonissan Liisa Rintakallio.

Först svarar Eija Miettinen på frågan om vilken roll administrationen har.

– Administrationen har svällt ut i samfälligheterna. Då arbetet är svårt flyr människorna till administrationen.

Mika Nurmi konstaterar att det är tryggt att använda tid till planering, då man har press utifrån.

Liisa Rintakallio anser att det är lättare att förverkliga sin syn i en liten församling än i en stor samfällighet.– Varje människa är viktig och värdefull, även om vi går mot större samfälligheter. I Sote- förnyelsen får den lilla människans sak och nöd inte fastna i administrationens hjul.

Enligt Jani Heinineva bugar kyrkan för mycket mot strukturer.

– Då kyrkan börjar vara en oformlig klump kan man slänga allt hopp. Ifall vi i Toholampi skulle ha varit byndna till en samfällighet undrar jag om de unga skulle ha fått krishjälp?

Eija Miettinen ser inte att församlingarna och samfälligheterna står emot varandra. Församlingar bör förenas.

– Det blir mindre av både pengar och tjänster. Vad är viktigt? Vilka når vi med arbetet?

Liisa Rintakallio betonar att diakoni- och ungdomsarbetet finns vid sidan av de väsentliga frågorna, eftersom det i samhället finns så mycket olika värde.

– Till dessa branscher bör man få högt utbildade professionella för att sköta arbetet.

Enligt Mika Nurmi strävar man efter att garantera lokalförsamlingarnas liv i de planer till strukturförändringar som nu pågår. Ett sätt är att garantera specialkunskande, som man vid behov kan flytta på. Lokalt uppgjorda regler ger marginal för förhandlingar och avtal.

Modig diskussion

– Finns det sådant, att då de anställdas antal i kyrkan minskar och prästernas arbete minskar, att prästerna tar diakonins arbete åt sig själva? Frågar konferenciern.

Liisa Rintakallio hoppas att man kan rikta resurserna rätt. En branschexpert har alltid det bästa kunnandet.

Eija Miettinen säger att det traditionella ledarskapet är väldigt prästcentrerat.

– I strategigrupper påverkar tankar hämtade ur prästernas erfarenheter, och diakonin får inte plats.

Mika Nurmi hör bekymren och rädslan och frågar om den måste få plats. Enligt honom har kyrkan en stor medlemskår och mycket resurser.

Sture Fjäder, i publiken, uppmanar kyrkan att fundera på vad som borde göras för att kyrkan skall stiga upp. Man måste ta också svaga signaler på allvar.

Katri Valve, från publiken, konstaterar att man diskuterar två saker: förnyelsen av kyrkan och strukturerna.

– Man strävar efter att lyfta fram det som är diakonins plats. Åt vilket håll borde kyrkan styra? Man måste bibehålla starka och viktiga relationer till staden och övriga nätverk. Hur uppnår man ett sådant förtroende att man får vara kritisk? Vad håller på att hända med diakonins tjänst? Har diakoniarbetet en plats i beslutsfattandet och kyrkomötet? Nej, det har den inte. Vårt förtroende mäts. Förverkligas uppgiften som kyrkan fått?

Jari Oksanen efterlyser också förändringar.

– Vi saknar mod att diskutera. Personalpolitik är nuförtiden det att man funderar över vem som ansöker om tjänsteledigt, vem går i pension och vem får bli kvar.

Teserna presenteras

Riktigt 95 teser publiceras inte på seminariet, men tillräckligt många. Merja Korpela, ordförande för Diakoniarbetarnas förbund presenterar diakoniarbetets och ordförande för Kyrkans Ungdomsarbetsledare Ilkka Kalliokoski ungdomsarbetets framtidsreser. Man har också kommit överens om teser som gäller båda branscherna. Om dessa berättade verksamhetsledarna Arja Lusa och Riitta Hiedanpää.

Kyrkans framtid baserar sig på en uppgift, arbetet med diakoni och fostran. Tjänsterna måste bibehållas.

– Vad gör man då en tjänst lediganslös? Låter man bli att besätta den, eller besätter man den med en inkompetent, t.ex. en teolog? Det har kommit signaler från fältet om att teologer i allt högre grad visat intresse för vikariat inom diakonin. Situationen torde berätta om den svagare situationen på arbetsmarknaden för teologer. Riitta Hiedanpää poängterar att det väsentliga är att besätta tjänsterna med professionella.

– Utbildade professionella utför diakoni- och ungdomsarbete. Vad skulle vi göra ifall vi inte hade denna grupp professionella? Frågar sig Arja Lusa.

Branschledarskapet har utvecklats i rätt riktning. De som är utbildade för diakoni och ungdomsarbete kan arbetets innehåll, verksamhetsmiljö och är sina branschers experter.

Frivilligarbete är viktigt, men frivilliga kan aldrig ersätta kompetenta.

Vart kom vi?

4

Seminarieret nådde fram till de inbjudna förmännen för diakonin och ungdomsarbetet, utbildningssektorn och kyrkostyrelsens representanter.

– Av kyrkomötets delegater svarade, tråkigt nog, väldigt få konstare för ombudet för Diakoniarbetarnas förbund Tiina Laine.

Påverkade åhörarna?

– Många deltagare i seminarieret gav positiv feedback. Tyvärr blev det för lite tid över för diskussion, säger Riitta Hiedanpää efteråt.

– Med teserna lyfter yrkesgrupperna fram centrala synvinklar på ungdoms- och diakoniarbetet, för framtidens bästa. Jag tror att diskussionen om teserna fortsätter. Det är meningen med att presentera dem, konstaterar Arja Lusa.

DE GEMENSAMMA TESERNA

Läs Kyrkans Ungdomsarbetsledares Förbunds teser på adressen: www.knt.fi och Diakoniarbetarnas förbunds teser på adressen: www.dtl.fi

*****

Dino 1 2015, sidor 30-31

Gammalt och nytt – förslag till ny diakonitjänst

Text Riitta Hiedanpää

Förslaget till ny diakonitjänst som kyrkostyrelsen godkände vid sitt plenum 20.1 har fått stor plats i medierna. Biskopsmötet tar ställning till förslaget i april och kyrkomötet har remissdebatt i maj.

Beroende på resultatet av diskussionerna fortsätter beredningen till kyrkomötets ytskottsarbete. Enligt planen skall beslut fattas vid kyrkomötet i november. Det är tänkt att förnyelsen träder i kraft 1.1.2017.

Det finns inget behov att återvända till tidigare årtiondens tjänsteförslag. Av dessa ger förslagets tidigare delar intressant läsning. Överst blir en förvirring kring det vilka frågor och på vilka grunder man tidigare sökt lösningar till tjänstefrågan.

Den teologiska grunden har sökts antingen i den tredelade eller tudelade tjänsten. Den tidigare ser en tjänst bestående av biskop, präst och diakon. Många lutherska kyrkor har valt en tredelad ämbetssyn. Detta föreslår också Diakoniarbetarnas förbund.

Beredningens, under ledning av kyrkorådet Pekka Huokuna, linjedragning kommer från tidigare, såsom beredarna har konstaterat. I förslaget bedömer de församlingarnas nuvarande och i främsta hand framtida situation, med branschernas styva gränser, behov av att bredda uppgiftsbeskrivningarna samt behov av flexibilitet mellan utbildningar och uppgifter.

Till tjänsten skulle höra diakoniarbetare, ungdomsarbetsledare, barnarbetsledare, ledare för tidig fostran och missionssekreterare. Kantorena föreslås inte komma med i detta skede. Besvikna kantorer har av förståeliga skäl aktiverat sig.

Teologisk grund

Kyrkan skulle få en ny andlig vigningstjänst, diakonins tjänst. Den skulle vara skild från den särskilda tjänsten, biskop Häkkinens information om den på annat ställe i tidningen. Enligt förslaget skulle prästtjänsten vara den särskilda tjänsten.

”Teologiskt förklarad skulle den vara skild från den tjänst som beskrivs i den Augsburgska bekännelsens 5 artikel som ordets och sakramentens tjänst (prästens). Kyrkan kan grunda tjänster enligt mänskliga behov. Enligt den Lutherska kyrkans samfälliga uppfattning skulle diakonins tjänst som vigningstjänst höra till kyrkans väsen till sin natur”.

Den skulle grunda sig på det kristna budskapet om kärlek till nästan, fostran, mission och själavårdsuppgifter. Benämningarna för tjänsten tar man inte närmare ställning till.

Om vigningstjänst

Vigning till tjänst kan en person få som avlagt en av biskopsmötet godkänd utbildning för tjänst i församling, samfällighet, domkapitel, kyrkans mission eller kristligt förbund. Här skulle praxis vara annan jämfört med t.ex. prästtjänsten, där man kan få vigning t.ex. för religionsläraruppgifter.

Biskop och domkapitel skulle fatta beslut om att godkänna till vigningstjänsten eller uteslutande från vigningstjänsten. Arbetsgivaren skulle få bedöma sökandes kompetens då tjänster besätts. Beslut skulle kunna överklagas.

Man skulle kunna välja en icke vigd, men valet skulle vara villkorligt tills en vigd är vald. Ifall den sökande inte beviljas vigning skulle valet förfalla. Vigningen för tidigare vigda skulle inte behöva upprepas. De som nu verkar inom en vigningstjänst skulle kunna fortsätta i sin tjänst också utan vigning.

De vigda skulle ha utökade rättigheter. Med kyrkoherdens lov skulle de få predika, ansvara för ordets gudstjänst och övrigt gudstjänstliv inom sitt eget område. Vigningen skulle ge en bestående rätt att assistera vid nattvarden.

Dessutom skulle man få rätten att föra ut konsekrerade nattvardselement till sådana som av olika skäl inte kunnat delta i gudstjänsten. Det är rätt att dra gränsen för skötande av gudstjänstlivet till den egna branschen. Det skulle ge diakonin en fullständigare möjlighet till att tjäna och skulle motarbeta oändamålsenliga vikariearrangemang.

Domkapitlen skulle föra bok över vigda diakoner. De skulle höra under det biskopliga herdeskapet. Biskopens uppgift skulle vara att stöda och leda diakonerna i deras uppgifter samt övervaka skötseln av diakonitjänsterna. Det förslås inte att diakonerna skulle delta i det synodalmöte som prästerna och lektorerna håller vart sjätte år. I stället föreslås skapande av kontakt och mötespraxis för herdeuppgifterna.

Tammerfors stift har till nästa års synodalmöte kallat också diakoniarbetarna. Inbjudan visar på att också invanda mönster kan förändras.

Nuvarande yrkehögskoleexamen skulle bibehållas, så också dubbelkompetensen, vilket är viktigt. Hos biskopsmötet skulle bli kvar att bestämma behörighetsvillkoren samt direktiven kring tjänstedräkt och –kännetecken.

Begränsad representation

Det föreslås en representant för diakonin till kyrkostyrelsens plenum. Domkapitlen skulle få en diakoniassessor, som stifts fullmäktigena skulle välja bland de i tjänst varande. Det skulle inte finnas utbildningsmässiga krav, men erfarenheten skulle väga tungt i valet.

Till stifts fullmäktigena och till kyrkomötet skulle diakoniarbetare kunna väljas som lekmän. Dtl föreslår att alla som är vigda till kyrkans tjänst skulle fråntas rätten att representera som lekman vid kyrkonötet och flytta dessa till kvoten för dem som är vigda till kyrkans tjänst.

Synpunkter på förslaget

Förslaget till diakonitjänst är bra att granska parallellt med församlingarnas strukturomvandlingar och kyrkans projekt arbetsliv 2020. I dessa söker man svar på hur den ekonomiskt försvagade kyrkans verksamhet skall tryggas.

I förslaget lovas att nuvarande uppgifter och tjänstebestämmelser bibehålls. Samtidigt konstaterar man att nya bestämmelser och uppgifter kan avvika från nuvarande. Detta skulle i och för sig inte vara något nytt. Det finns dock en fara att uppgifterna utvidgas förbi varje yrkesgrupps kunskaper. Därför skall uppgiftsbestämmelserna svara mot innehållet. Detta förutsätts redan av en god klientservice och för att man skall kunna verka i omgivande nätverk.

Det föreslås inga förändringar till nuvarande grundutbildningar, men man hänvisar till möjligheterna att hitta mångsidiga utbildningslösningar genom att hitta kompetens till en annan diakonisektor. Här hänvisas till nuvarande utbildningspolitiska linjedragningar, i vilka man beaktar arbetslivets krav, bredare utbildningar, utökade valmöjligheter och flexibilitet. Väl genomförda kan de fungera, men man får inte riskera nuvarande diakoniarbetares och ungdomsledares starka utbildningsinnehåll genom sammanslagningar och olika konstigheter.

Det är viktigt att klargöra kyrkans tjänstestruktur. Om förslaget förverkligas finns dock risken att man går miste om det speciella med de olika tjänstegrupperna.

*****

Dino 1/2015, sidan 32

Vigda diakoner av ungdomsarbetsledarna

Text Arja Lusa

Det nya diakonatsförslaget är klart. På samma gång passeras termen diakonat, vilken hade rotat sig som en benämning på utvecklingen av diakonins tjänst i Finlands ev. Luth. kyrka, till skräpkorgen. Att koppla ungdomsarbetsledarna till diakonins tjänst har varit en del av den processen sedan 1970-talet.

Ungdomsarbetsledarnas tjänst är en tjänst vid sidan av diakoniarbetarnas, barnarbetsledarnas och missionssekreterarnas tjänster. Diakoniarbetarna har skiljt sig från se andra genom att de i samband med sin examen har vigts till diakonins tjänst, medan ungdomsarbetsledarna har välsignats till ett yrke. De välsignade ungdomsarbetsledarna har varit lekmän, till skillnad från de till tjänst vigda diakoniarbetarna.

Kyrkans vigningstjänst är till för representanter av den särskilda tjänsten, biskopar och präster, eftersom dessa tjänster uppfyller kännetecknen på kyrkans tjänst: församlingens kallelse till ett tjänsteförhållande (vokatio) och biskopens vigning. Dessutom har dimmitterade diakonissor och diakoner vigts till diakonins tjänst. Vigning till diakonins tjänst har inte alltid förutsatt tjänst i församling, trots att man i många församlingar gått mot det hållet.

Enligt det nya förslaget om diakonins tjänst skulle man inrätta en ny vigningstjänst, skild från prästernas vigningstjänst. Vigningen innebär att kyrkan offentligt har befullmäktigat de vigda att livslångt representera kyrkan. Diakonen skulle vid vigningen lova att verka enligt Guds ord och kyrkans bekännelse och ordning samt skulle underordnas biskopens herdeskap. De som är vigda till diakonins tjänst skulle ha rättighet och skyldighet att reglementsenligt bära tjänstens tecken och tjänstedräkt.

Den mest betydande förändringen skulle vara förändringen från kyrkans lekmannatjänst till att bli kallad till församlingens andliga tjänst. Detta skulle stärka ungdomsarbetsledarnas andliga identitet. Kyrkan och församlingarna kallar ungdomsarbetsledarna till diakonins tjänst och biskopen viger att tjäna kyrkan i församlingens tjänst.

Att diakonins tjänst ändras till en vigningstjänst innebär att de vigda är representanter för kyrkans vigningstjänst. Detta innebär konsekvenser också för kyrkans administration. De som vigts till diakonins tjänst skulle få representation också i kyrkans ledande organ så att, kyrkostyrelsens fullmäktige skulle utökas med en representant för diakonin och varje domkapitel skulle få en diakoniassessor som skulle väljas av stiftsfullmäktige bland erfarna, i tjänst varande diakoner, vigda till diakonins tjänst.

*****

Inkomsterna bidrar till att skapa värde

Text Arto Suninen

Alla som får inkomst för sitt arbete får ett värdetillägg, nu eller senare. Att pengar förds beror på detta värdetillägg, eftersom man känner att det fanns en idé med att skaffa de produkterna eller tjänsterna. Det värdetillägg som skapas av arbete riktar sig direkt eller indirekt till den som behöver nyttan, materiellt eller immateriellt. Det är inte alltid den som betalar som får nyttan. Ofta betalar man ur med gemensamma medel, skatter, för att ungefär alla skall få tillfredsställa väsentliga behov.

Var och en går alltså till arbetet för att skapa mervärde. Mervärdet baserar sig på produktivitet. Utan det finns ingen lönsamhet eller finansiering. Allt detta följer ekonomiadministrationen med, vilkens kärna är bokföringen. Den producerar resultaträkning, balans och finansieringsplaner, med hjälp av inte bara personalen, utan också utomstående kan granska ekonomin. Det beror på den som granskar vad man riktar sitt intresse till. Alla skall dock sköta sitt eget: personalen producerar, förmännen och ledarna ansvarar för produktiviteten och ägarna för finansieringen.

Mervärdet räknas från resultaträkningen eller mostavarande, t.ex. månadsrapporter. Beräkningsmodellen tillämpas för varje resultatansvariga utgående från resultaträkningens uppbyggnad. I praktiken är tanken att i omsättningen klarlägga inkomsterna och från dem dra av fasta och rörliga kostnader från verksamheten. På detta sätt får man avförsamlingarnas resultaträkning motsvarande siffror som för företag.

Modellen för församlingarnas "affärsvinst" är: täckning + skatteintäkter - skatteutgifter + verksamhetsbidrag. Skatteintäkterna läggs till täckningsbidraget, eftersom de på inkomster som påminner om omsättning.

De viktigaste siffrorna för personalen

I exempel församlingens resultaträkning från år 2013 (euro i tusental):
Verksamhetsbidrag – 1 088,2 + skatteinkomster 1 018,6 + andel av samfundsskatten 116,5 – skatteutgifter -23,3 + verksamhet -bidrag 12,4 = 36,0.

Till detta läggs till: hyresinkomster 24,5 och personalkostnader 705,5, då mervärdet blir 766,0.

Då mervärdet divideras med personalkostnader, får man den viktigaste siffran för produktiviteten, dvs. arbetets nyttoandel. I detta fall är den 1,09. Det är produkten i relation till insatsen.

Med en euro använd på personalen har man alltså fått 1,09 i mervärde. Då den summan delas på kapitalet blir det kvar nio cent. Att den summan är liten beror på ånga faktorer. Först och främst betalningsförmågan hos dem som tagit del av mervärdet, den direkta eller indirekta betalningsförmågan är försvagad. För det andra har varor eller tjänster givits bort till ett mycket lågt pris till de behövande, vilkas antal ofta stiger under svåra tider. För det tredje vill inte alla delta i att betala för den allmänna nyttan.

I detta exempel blev det ett mervärde på 45 059 euro per utförare, då man utgår ifrån att församlingen sysselsatte i medletal 17 personer på heltid, utslaget på hela verksamhetsperioden. I Finland kan man inte verka ärligt ifall summan är under 34 000 euro. På den nivån är verksamheten oärlig, skatter och pensionsavgifter blir obetalade. Som jämförelse kan man konstatera att ifall det varit frågan om någon privat, vinststrävande företag, skulle företaget prissätta så att mervärdet per person skulle vara 55 000 euro. Företaget skulle göra vinst, men priserna skulle stiga.

Använd balansräkningen effektivt

Balansräkningen har två sidor: aktiva och passiva. Av dessa svarar den senare på frågan varifrån pengarna har kommit. Pengar kan komma bara på tre sätt. Dels kan någon instans ge pengar. Detta blir eget kapital, som i församlingarna är grundkapital. Ett annat sätt att få pengar är att göra vinst.

I balansen finns föregående periods resultat. Förlust åter vinst. Det tredje sättet att få pengar är skuld eller lån. Då finns i balansen främmande kapital.

Balansens första sida, aktiva, berättar till vilken egendom pengarna använts. Därför är balansens slutsummor den samma på båda sidor. Pengarna används antingen till bruks-, bytes- eller finansieringsegendom. Med användningsmöjligheten görs verksamhet. Till denna egendom hör byggnader, jordegendom, placeringar samt mindre maskiner.

I församlingarnas balansvärde är ofta byggnaderna störst. Bytes egendom är i praktiken lager, saker som kan bytas till pengar. Tjänster kan inte lagras, varför församlingarna sällan har mycket bytes egendom. Dess andra sida är finansieringsegendom, men vilken man finansierar verksamhet.

Alla har olika ansvar

Betydelsen av balansen ses först och främst i lönsamheten. Att se till den är det viktigaste arbetet för dem som är i ledande ställning. De måste fundera på hur arbete och kapital sammanförs på bästa möjliga sätt. Hurdana människor behövs för att öka mervärdet nu och i framtiden samt hurdant kapital sammanförs med arbetet, t.ex. är användningsgraden för den byggnaden för hög?

Att finansiera balansen hör primärt till ägaren, dvs. församlingsmedlemmarna. Detta beror på att ingen annan kan äga församlingens egendom.

Resultaträkningens och balansens funktion försvagas ofta av att många funktionen kopplas samman i bokslutet. Detta förstår man lätt utgående från en koncern, där det för en utomstående ofta är svårt att veta vilken verksamhet som producerar mest mervärde. Ekonomisk knapphet tvingar ofta till att satsa på det som ger mest mervärde. Vad det sedan är, är en ständig fråga för utredning.

KIRKON NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO
KYRKANS UNGDOMSARBETARES FÖRBUND